

Biuro Kontroli

BK – 092 - 20 / 04

Informacja
z kontroli w Związku Polskich Artystów Plastyków ZPAP
w Warszawie 00-496, ul. Nowy Świat 7

1. Kontrola została przeprowadzona na podstawie upoważnienia Nr 20/2004 Ministra Kultury, w dniach 13 września do 1 października 2004 roku.

2. Celem kontroli było sprawdzenie sposobu organizacji zbiorowego zarządzania w roku 2003, powierzonymi prawami autorskimi, określonymi w zezwoleniach Ministra Kultury. Związek Polskich Artystów Plastyków pierwsze zezwolenie na: ” *zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi do utworów plastycznych na następujących polach eksploatacji: - zwielokrotnianie jakąkolwiek techniką, - wprowadzanie do obrotu, - wprowadzanie do pamięci komputera, - wystawianie, - najem, - dzierżawa, - nadawanie za pomocą wizji przewodowej lub bezprzewodowej przez stację naziemną oraz za pośrednictwem satelity; a także zezwolenia na pobieranie na rzecz twórców i ich spadkobierców wynagrodzenia w wysokości 5% od ceny dokonanej zawodowo odsprzedaży oryginalnych egzemplarzy utworu plastycznego*”, otrzymał decyzją Ministra Kultury i Sztuki w dniu 1 lutego 1995, kolejne w dniach 14 kwietnia 1995 r., 8 lipca 1996 r., a ostatnie decyzją Ministra Kultury w dniu 11 marca 2003 r.

3. Kontrolę przeprowadzili pracownicy Biura Kontroli.

4. W toku kontroli ustalono:

Związek Polskich Artystów Plastyków jest stowarzyszeniem działającym na podstawie Ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. *Prawo o stowarzyszeniach* oraz Statutu.

W myśl Statutu organami Związku są: Walny Zjazd Delegatów; Zarząd Główny, Kolegium Prezesów Okręgów; Główna Komisja Rewizyjna; Główny Sąd Koleżeński.

Celem działania Związku jest: * działalność na rzecz ochrony praw zawodowych, moralnych i materialnych artystów plastyków oraz reprezentowanie członków ZPAP w kraju i za granicą; * zbiorowe zarządzanie i ochrona praw autorskich i pokrewnych do utworów plastycznych oraz wykonywanie uprawnień wynikających z Ustawy o *Prawie autorskim i prawach pokrewnych*; * wspieranie rozwoju i upowszechnianie twórczości plastycznej, pozyskiwanie szerokich kręgów jej odbiorców oraz propagowanie idei mecenatu artystycznego.

Zgodnie ze Statutem, powyższe cele Związek realizuje poprzez prowadzenie czynności agencji prawa autorskiego.

Działania Związku regulują: Regulamin Czynności Agencji Prawa Autorskiego ZPAP; Regulamin Inkasa Agencji Prawa Autorskiego ZPAP; Regulamin Repartycji Agencji Prawa Autorskiego ZPAP;

W toku kontroli ustalono, że do końca roku 2003: * W Zarządzie Głównym zatrudnionych było 6 osób (umowy o pracę) i 5 na umowy zlecenia. Ponadto zarządy okręgów zatrudniały łącznie ok. 50 osób (kierownicy biur, księgowi, pracownicy sekretariatu, radcy prawni); * Związek zawarł 941 umów o powierzenie zarządzania prawami autorskimi (w tej liczbie ok. 10% z osobami nie będącymi członkami ZPAP); 47 umów licencyjnych (z wydawcami książek, wydawcami prasowymi, producentami filmowymi, organizatorami wystaw, bankiem itp.) i jedną licencyjną generalną (z wydawnictwem); * jedną umowę międzynarodową o wzajemnej reprezentacji, a z innymi organizacjami zbiorowego zarządzania rozmowy są bardzo zaawansowane;

Przebieg inkasa i wypłat do końca roku 2003 przedstawia się następująco:

<u>Wynagrodzenie netto</u>	<u>Na dzień 31.12.2003 r.</u>
A. Zainkasowane	167.629,63 zł
B. Wypłacone uprawnionym	102.544,19 zł
C. Niewypłacone w roku wpływu	65.085,44 zł
1. Wpływy z końca roku do wypłaty w roku następnym	-
2. Wpływy w ramach <i>negotiorum gestio</i> (z umów i <i>droit de suite</i>)	13.885,44 zł
3. Wpływy z opłat od urzędzeń i nośników audiowizualnych	51.200,00 zł

Z łącznej kwoty zainkasowanych wynagrodzeń netto (tj. po potrąceniu należnej ZPAP prowizji) ponad 61% tej kwoty zostało wypłacone uprawnionym. Pozostająca do wypłaty kwota 65.085,44 zł, to wynagrodzenia pobrane w ramach *negotiorum gestio* (13.885,44 zł) oraz opłaty z art. 20 ustawy (51.200,00 zł), należne podmiotom, co do których trwa postępowanie mające na celu ich identyfikację (m.in. poprzez ogłoszenie prasowe).

Wpływy z tytułu *droit de suite* (za lata 2001-2003) miały charakter symboliczny. Łącznie za okres trzech lat zainkasowano 5.579,31 zł jako wynagrodzenie z tytułu sprzedaży 61 dzieł. Po potrąceniu kosztów inkasa i repartycji w wysokości 20%, do wypłaty

uprawnionym pozostała kwota 4.463,45 zł. Wynagrodzenie to należne jest 44 twórcom bądź ich spadkobiercom.

5. W wyniku kontroli zobowiązano Związek Polskich Artystów Plastyków ZPAP do realizacji następujących zaleceń pokontrolnych:

1. Zintensyfikowania działań mających na celu zawieranie umów licencji generalnych (na wszystkich polach eksploatacji, np.: sfinalizowanie negocjowanej umowy z nadawcą ogólnopolskim) i innych umów licencyjnych z użytkownikami praw do utworów plastycznych;

2. Zintensyfikowania działań mających na celu dokonanie repartycji opłat od urzędów i tzw. czystych nośników audiowizualnych zainkasowanych przez ZPAP, nie rozdzielonych dotąd wynagrodzeń z tytułu *droit de suite* oraz wynagrodzeń pobranych na zasadzie *negotiorum gestio*;

3. Rozwijania systemu repartycji bezpośredniej opłat i sukcesywnego zmniejszania zakresu objętego repartycją pośrednią. Należy podjąć prace zmierzające do odwrócenia istniejących obecnie w Stowarzyszeniu proporcji przy repartycji opłat: z dotychczasowej przewagi repartycji pośredniej (obecnie 70%), na rzecz repartycji bezpośredniej (obecnie 30%). Generalnie zasadą powinna być repartycja indywidualna, a repartycja pośrednia powinna pochłaniać mniejszą część opłat;

4. Wyjaśnienia, czy w sytuacji, kiedy inne organizacje zbiorowego zarządzania uprawnione do partycypowania w podziale opłat (ZAIKS, STL, SARP, ZPAF) przyjęły od KOIPOL-u wypłaty zaliczkowe opłat z tytułu tzw. „czystych nośników” zainkasowanych przez KOIPOL za lata 1996 – 2002, ZPAP widzi możliwość przyjęcia wypłaty zaliczkowej od KOIPOL-u

i dalszej pracy wspólnie z pozostałymi organizacjami nad zawarciem porozumienia ostatecznego co do podziału w/w opłat przez KOIPOL?

5. Zintensyfikowania działań, podjętych przez Stowarzyszenie, w celu wypracowania zasad współpracy ze Stowarzyszeniem Antykwariuszy Polskich w sprawie odprowadzania wynagrodzeń z tytułu *droit de suite* i zawierania umów z placówkami handlu sztuką.

6. Opracowania regulaminów funduszy funkcjonujących w Stowarzyszeniu, w ramach których dokonuje się repartycji pośredniej opłat (powinno być określone, jakie fundusze funkcjonują w Stowarzyszeniu) tak, aby zasady podziału wynagrodzeń w ramach tych funduszy były stałe i przejrzyste dla każdego uprawnionego, już w momencie przystępowania do Stowarzyszenia lub powierzania praw Stowarzyszeniu. Należy docelowo zrezygnować z systemu tworzenia funduszy wraz z określaniem szczegółowych zasad i warunków korzystania z nich (oraz trybu rozpatrywania wniosków) dopiero *ad hoc* dla podziału opłat przeznaczonych w danym okresie repartycyjnym do podziału w ramach repartycji pośredniej, co obecnie przewiduje § 18 Statutu.

Informacja została zaakceptowana przez p.o. dyrektora Biura Kontroli